

VALHIMS VANDRING

– ELLER DANNELSEN AF GALDMARE

Dette er en af de ældste tekster, man kan finde om Valhím. Der er en fortælling om, hvordan Valhím rejser rundt i verden og opretter sin slægt. Om der er tale om en Valhím eller om naturen selv, er der ingen der er sikre på. Man undlader til gengæld, at tænke for meget over det, fordi sagn tit kan forstås på forskellige måder.

"Dette er en af de første historier jeg hørte i mine yngre dage som skjald... historien om den første konge af Galdmare. Jeg vil prøve at nedskrive den, så godt som jeg husker den. Det er den fortælling hvori galderne navngiver den tro og verden de lever i. Valhím kalder de den.

Det første sted Valhím kommer til er en lille hytte, vind og skælv, døren kan ikke lukke helt, og i midten af hytten er et ildsted, et simpelt bål på lergulvet. Derinde sidder Oldefar og Oldemor, pjaltede, beskidte og udslidte. Det brød de kan byde deres gæst er klumpet og klístret, i melet er der små bitte sten, som de ikke har kunnet sí fra.

Valhím bliver der i en nat og sover hos kvinden, som ni måneder senere føder en dreng som kaldes Træl. Drengen Træl er beskidt i huden, hans hænder bliver grove og rynkede med store knor. Hans ryg bliver kroget af det hårde slíd. Arbejdet består i at rejse gærder, grave tørv, samle brænde og andet hårdt arbejde.

Hans kvinde hedder Tøs og er ikke meget kønnere: snavset, skævbenet og med dryptud. De bliver heller ikke gift ordentligt, reder bare en seng sammen og laver en masse unger. Drengene får navne som Klods, Klumre, Kvæl, Stygge, Gnask og Lunte, og blandt døtrene finder vi Drunte, Klunte, Asketud, Kværretøs og Traneben.

Det bliver noget andet, da Valhím derefter kommer til en rigtig bondegård. Her er huset velholdt, døren glider let på sine hængsler, og ilden brænder på et rigtigt ildsted. Husbonden Bedstefar har velplejet hår og skæg, er iført en snæver skjorte og i en kiste ligger flere klæder. Hans kone, Bedstemor, bærer kjortel med spænder ved skulderen, perler omkring halsen og den gifte kones hovedtøj.

Hun sidder og spínder og væver, mens manden arbejder med noget håndværk.

Her bliver Valhím beværtet, spíser suppe og kogt kalvekød. Efter at have ligget hos konen i en nat drager han så videre, men senere nedkommer Bedstemor med sønnen Bonde, rød og frisk i huden og med klare øjne.

Hans arbejde kommer til at bestå i at tæmme okser, bygge lo og lade, lave vogne og redskaber og pløje marken. Den kone, han får, kommer kørende til hans gård og får udleveret husets nøgler; hun ifører síg hovedtøjet, og de veksler gaver som tegn på et regulært ægteskab. Deres børns navne passer til resten af drengene hvis navne er: Frí og Kríger, Frejdíg og Kæk, Knøs og Smed, og døtrene Brud og Kone, Pryd og Blu, Vív og Píge.

Som det sidste sted kommer valhím til en stor, velbygget sal, hvor døren vender mod syd. Porten er lukket med lås og beslag, og gulvet er strøget med halm. Storbonden Fader arbejder med at lave våben, men hans frue Moder har ikke råd at bestille andet end rette på sine ærmer; hun bærer både særk, kjortel og hue, og på brystet et strålende smykke. Hendes bryst, pande og nakke er hvidere end nyfaldet sne! Her kommer der hørlærredesdug på bordet, skåle og fade er beslået med sølv, brødet er det fine hvedebrød. Kødmanden består af flæsk, steg og fuglevildt. Moder serverer vin til maden, endda af sølvkerus.

Moder og valhíms barn bliver svøbt i silke og får navnet Jarl; hans hår er blond, kinden hvid og øjnene hvasse. Den unge Jarl oplæres kun i våbenbrug, ridning, svømning og hundeopdræt. Nu kommer valhím tilbage, anerkender Jarl som sin søn og giver ham sin viden og lærdom om den verden, som er rundt om ham og pålægger ham at vogte slægtens ældgamle gods.

Krig og kamp er det eneste passende for Jarl. Han drager da ud for at fælde fjender og erobre land. Men da han til sidst har fået sig hele 18 gårde, viser han sig og skænker sine mænd smykker og guld. Nu kan han tage på frierfærd til Herses datter Erna - hun er køn, hvid, klog og har smalle hænder. Også de indgår ægteskab. Jarls sønner slægter deres fader på; Byrd, Barn, Ung, Andel, Arving, Ætling.

Den yngste søn hedder Kon, og foruden otte mands styrke har han valhíms viden, som giver ham evner til at døve fjendes sværd, stålne bølger og slukke ild. Også han får lov at føre valhíms navn og får således del i hans kraft. Kon den unge sætter sig som den første konge over Galdmare, som i dag af andre årsager er kendt som Gallmare."

Nedskrevet af Jilk den Omrejsende